

1. UVOD

Najveći problem naše zemlje već dugo godina unazad je nezaposlenost, sa tendencijom rasta iz godine u godinu. Privatizacija je uticala na promjene na tržištu rada a najviše na povećanje stope nezaposlenosti i strukture radnih profila.

Na nezaposlenost se direktno vezuje slabo razvijeno preduzetništvo, a posebno preduzetništvo mladih. Mladi su i dalje više zainteresovani za zapošljavanje u odnosu na samozapošljavanje, naročito u javnom sektoru. Oni se boje ući u poslove koji nose rizik kao što su preduzetnički poslovi, i ne vide u njima šansu već samo prijetnju. Iz tog razloga je važno razvijati kod mladih preduzetničko razmišljanje, da trebaju biti kretori svoje budućnosti a ne “da čekaju da dobiju posao od drugoga”. Preduzetništvo treba da im bude način razmišljanja a ne rezervni plan u krajnjoj nuždi. Mladi treba da se nauče da “kreiraju sami sebi posao”. Posao preduzetnika je ispunjen brojnim rizicima, velikim naporima i radom, odricanjima i neizvjesnošću ali svojim poslovanjem mladi preduzetnik riješava pitanje ne samo svog zaposlenja nego i članova svoje porodice. Preduzetnik ima osjećaj zadovoljstva da radi nešto što je korisno, da ima ugled, poštovanje, dobar imidž u okruženju i na kraju moć na osnovu tržišne i finansijske pozicije.

“Učeničko preduzetništvo je obrazovni program za uključivanje učenika u razvoj stvarnih kompanija, sa stvarnim proizvodima i novcem za vrijeme trajanja njihovog srednjoškolskog obrazovanja. Program se zasniva na principu učenje kroz rad – učenici kroz nastavni plan, pod nadzorom posebno obučениh profesora-mentora, stvaraju kompaniju, razvijaju je i zatvaraju u toku jedne godine. Proučavajući životni ciklus jedne kompanije uče kako da se nose sa problemima, preprekama i uspjesima. Osnovna ideja je podsticanje preduzetničkog duha i finansijske pismenosti, a najvažniji željeni rezultat programa je otvaranje mogućnosti samozapošljavanja i zapošljavanja mladih po završetku školovanja kroz praktičnu primjenu stečenih teorijskih znanja.”¹

“Koncept učeničkog preduzetništva podrazumjeva da učenici stiču znanja i vještine iz oblasti preduzetništva formiranjem kompanija, u kojima „rade“ u toku jedne školske godine. Kompanije se formiraju na početku školske godine, i do kraja te godine učenici prolaze sve faze rada stvarne kompanije. To podrazumjeva da oni sami organizuju rad u svojoj kompaniji, sami se opredjeljuju za svoju poslovnu ideju, istražuju tržište, sastavljaju biznis plan, izrađuju proizvod/uslugu, osmišljavaju marketing i promociju svoje kompanije, i sami prodaju svoje proizvode/ usluge. Sve ove korake oni prolaze uz podršku i pomoć obučениh nastavnika-mentora, koji učenicima daju savjete i pomoć u realizaciji planiranih aktivnosti. Nastavnici-mentori su najvažniji element uspjeha programa, jer povezuju sistem obrazovanja sa svetom biznisa kroz rad sa učeničkim preduzećima. Tipičan nastavnik-mentor je zainteresovan da unaprijedi svoje nastavne metode, da se uključi u procese cijeloživotnog učenja i usavršavanja, te da doprinese ekonomskom razvoju svoje lokalne zajednice. Prije sprovođenja programa u školi nastavnici-mentori prolaze kroz obuku za vođenje učeničke kompanije, te od stručnih saradnika dobijaju podršku u mentoringu učeničkih kompanija.”²

¹ BIP, *Učenička kompanija u Srbiji – izazovi i šanse*, Business Innovation Programs, Kragujevac 2014 (str. 9)

² BIP, *Učenička kompanija u Srbiji – izazovi i šanse*, Business Innovation Programs, Kragujevac 2014 (str. 9)